

PROLOOG			
Vittorio Busato	4	DEPRESSIEVE-STEMMINGSTOORNISSEN ⁴	
		Geertje Cats	82
NEUROBIOLOGISCHE ONTWIKKELINGSSTOORNISSEN ¹		ANGSTSTOORNISSEN ⁵	
Anouschka Schutte	16	Arlen Hoebergen	88
Janneke	20	Kristine van Wettum	92
Miriam Bruijstens	24	Petra van Aken	96
Barry van der Rijt	30	OBSESSIEVE-COMPULSIEVE EN VERWANTE STOORNISSEN ⁶	
Laura Beljaars	34	Peter	102
Beau Verhaar	38	Annemarie de Vries	106
Patrick Wijdenes	42	Ingrid Verhage	110
SCHIZOFRENIESPECTRUM- EN ANDERE PSYCHOTISCHE STOORNISSEN ²		Michiel Verheul	114
Jan Willem van Kouwen	48	Menno Oosterhoff	120
Charlotte van Apeldoorn	56	Iris	128
Annemiek	62	TRAUMA- EN STRESSORGERELATEERDE STOORNISSEN ⁷	
BIPOLAIRE-STEMMINGSTOORNISSEN ³		Amna Haji Younus	134
Anita Hubner	68	Raymond Posthumus	138
Chantal Caes	72	Marjolein de Vries	142
Fabian Smit	76		

DISSOCIATIEVE STOORNISSEN⁸

Ina van de Nes	148
Robin Plücker	154

SOMATISCHE-SYMPTOOMSTOORNIS EN VERWANTE STOORNISSEN⁹

Kim Weemhoff	160
Liesbeth Duits	170

VOEDINGS- EN EETSTOORNISSEN¹⁰

Ad Penninx	180
Isabelle Plasmeijer	186
Kathelijne Schelfhout	190
Laura Verschuuren	194

SLAAP-WAAKSTOORNISSEN¹¹

Jairo van Lunteren	200
Hugo Hardeman	204

SEKSUELE DISFUNCTIES¹²

Kelly Hoekstra	210
----------------	-----

GENDERDYSFORIE³

Mark Hommes	216
Willemijn Ahlers	220

DISRUPTIEVE, IMPULSBEHEERSINGS- EN ANDERE GEDRAGSSTOORNISSEN¹⁴

Izzy	228
------	-----

MIDDELGERELATEERDE EN VERSLAVINGSSTOORNISSEN¹⁵

Jaap	234
Jan Mostert	238
Marco Smit	244
Marjolijn en Liesl Burema	248
Nadine Coninx	260

NEUROCOGNITIEVE STOORNISSEN¹⁶

Willem Philipsen	266
------------------	-----

PERSOONLIJKHEIDSTOORNISSEN¹⁷

Mijke Tak	272
Noortje	276

PARAFIELE STOORNISSEN¹⁸

Evert	282
-------	-----

EPILOOG

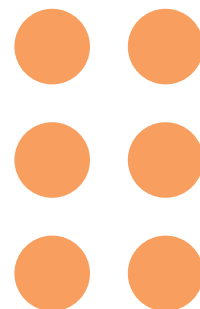
Vittorio Busato	286
-----------------	-----

NEUROBIOLOGISCHE ONTWIKKELINGSSTOORNISSEN⁰¹

Anouschka Schutte
Janneke
Miriam Bruijstens
Barry van der Rijt
Laura Beljaars
Beau Verhaar
Patrick Wijdenes

01.01

NEUROBIOLOGISCHE ONTWIKKELINGSSTOORNISSEN
Asperger • autismespectrumstoornis

ANOUSCHKA SCHUTTE

‘Zes jaar geleden kreeg ik een zware depressie. Ik kwam terug van een maand vakantie in Australië, en ik voelde een zwarte deken over mijn hoofd trekken die ik herkende van eerdere depressies. Ik werk zelfstandig als wetenschappelijk vertaler. Als ik me ziek meld, verdien ik niks. Ik moet werken, maar ik voelde zo’n zware druk. Ik moest huilen en kon niet meer stoppen. Dat was op een vrijdagmiddag. Zonder medicatie zag ik mezelf het weekend niet doorkomen, en ik ben naar de huisarts gegaan. Die schrok enorm en zei me dat weekend alleen maar leuke dingen te doen. Maar ik kon niet eens meer bedenken wat ik leuk vond, daar liep ik helemaal vast.

Toen ik die maandagochtend terugkwam, schrok hij nog meer. Hij stelde voor te gaan onderzoeken of ik autistisch was. Alleen al die mededeling ervoer ik als een verlichting. Mijn moeder dacht dat namelijk al vanaf mijn geboorte. Dat vermoeden van mijn huisarts werd bevestigd door een psychologe. Zij stelde na twee gesprekken en op basis van observaties de diagnose Asperger. Twee

jaar geleden heb ik me bij het Centrum voor Autisme van GGz Eindhoven grondiger laten onderzoeken. Daar is onder meer op basis van een persoonlijkheidsvragenlijst de diagnose autismespectrumstoornis gesteld, waar in de DSM-5 nu de diagnose Asperger in ondergebracht is.

Mijn diagnose zie ik absoluut als een verklaring, als een erkenning vooral ook dat er iets mis is met me. Nou ja, mis, het is geen excuus, het is een verlichting. Laat mij nu maar! Als ik nu terugblik op mijn leven, dan kan ik veel meer verklaren. Waarom ik drie studies niet heb afgemaakt. Dat geluiden voor mij zintuigelijk veel harder binnenkomen dan bij de meeste mensen. Dat ik als kind tot ergernis van mijn vader constant vragen stelde als we bijvoorbeeld op familiebezoek gingen. Hoe ver is het? Wie gaan er mee in de auto? Hoe ver is het van de auto naar de flat van opa en oma? Wie zijn daar allemaal? De onzekerheid van het niet weten, vreselijk! Mijn diagnose is alsof iemand me een boek heeft gegeven met een handleiding van mezelf. Daarom kan ik nu

ook veel beter situaties voorkomen dat ik overprikkeld raak, stel ik veel strenger mijn grenzen. Ik accepteer mezelf meer, ben veel rustiger, veel gelukkiger vooral ook. Eindelijk mag ik mezelf zijn, speel ik geen toneel meer.

latten, dan klopt dat gewoon niet met mijn definitie van een relatie. Twee keer heb ik samengewoond, en twee keer was ik overwerkt van het werken aan de relatie. Nu maal ik niet meer om een partner of een langdurige relatie.

DOOR MIJN DIAGNOSE HEB IK VEEL MEER VREDE MET MEZELF

Mijn autisme zag ik aanvankelijk ook als verklaring voor de moeite die ik heb met liefdesrelaties. Die theorie ging op tot ik allerlei autisten ontmoette met wel een langdurige relatie. Nu zoek ik dat meer in mijn karakter, in mijn onvermogen om heel dicht bij mensen in de buurt te zijn. Met een autismecoach heb ik heel erg gewerkt aan het herdefiniëren van mezelf: wat komt door mijn stoornis, wat door mijn persoonlijkheid? Als autist ben ik starder, veranderen vind ik ingewikkeld. Mijn beeld van een relatie is een man en een vrouw die samenwonen en kinderen krijgen. Als mensen dan zeggen dat je ook kunt

Niet alle autisten zijn jongens. Niet alle autisten zijn computernerds. Niet alle autisten hebben een verstandelijke beperking of zijn juist superslim. Er zijn doorsneemensen met doorsneelevens die toch autistisch zijn. En die kunnen gewoon functioneren, mits ze goed op zichzelf passen en de mensen om hen heen ook een beetje op ze passen. Hoe? Door bijvoorbeeld te vragen hoe je iets makkelijker voor hen kunt maken. In mijn omgeving en doordat ik blog, krijg ik juist door mijn openheid over mijn stoornis heel veel begrip.'

ER ZIT EEN ANDER
BESTURINGSSYSTEEM
IN MIJN HOOFD

JANNEKE

01.02

NEUROBIOLOGISCHE ONTWIKKELINGSSTOORNISSEN
Klassiek autisme

